

ปัญหาที่สำคัญและความต้องการด้านต่างๆ ของการพัฒนาจังหวัด

ปัญหาที่สำคัญของจังหวัดสามารถแยกการพิจารณาออกเป็น ๓ ด้าน คือ ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑. ปัญหาด้านคมนาคมขนส่ง

(๑) ระบบโครงข่ายถนนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ยังขาดถนนสายหลักและสายรองเพื่อการติดต่อระหว่างอำเภออย่างเป็นระบบ มีเพียงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ ซึ่งเป็นถนนสายประธาน ที่เชื่อมโยงระดับภาค ทำหน้าที่ถนนสายหลักและถนนสายรอง ทำให้มีการปะปนกันระหว่างการจราจร ระหว่างจังหวัดและการจราจรภายในจังหวัด เป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด และอุบัติเหตุในช่วงที่ผ่านย่านชุมชน

(๒) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ยังขาดสถานีขนส่งสินค้า เพื่อรวบรวม คัดแยกและกระจายสินค้าอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดปัญหาการวิ่งรถเปล่าซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุนการขนส่งที่ไม่จำเป็น

(๓) ขาดการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่ง เพื่อรองรับการขนส่งสินค้าทางทะเล

(๔) ขาดระบบขนส่งสาธารณะเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

๒. ปัญหาด้านสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ

แม้ว่าจังหวัดจะมีโครงสร้างพื้นฐานในสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการเพียงพอ ในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีความต้องการ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ยังไม่มีศูนย์กำจัดขยะรวมในระดับจังหวัด และขาดการจัดการขยะที่ถูกสุขอนามัย และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำจัดขยะ

(๒) การขาดแคลนน้ำ ส่วนใหญ่เกิดบริเวณนอกเขตพื้นที่ชลประทานขนาดใหญ่ โดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรน้ำฝน ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

-ปริมาณน้ำฝนและน้ำท่าในฤดูแล้งมีปริมาณน้อย ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำมีจำกัด ไม่มีศักยภาพในการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่เพิ่มเติม จึงมีข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่ชลประทานโดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

-แหล่งเก็บกักน้ำขนาดเล็ก มีขนาดไม่เพียงพอ ขาดระบบการเติมน้ำจากแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

-ความต้องการใช้น้ำมีมากขึ้น ทำให้ปริมาณน้ำที่เก็บกักได้และความต้องการ ในการใช้น้ำไม่สมดุลกัน ซึ่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาการเกษตร การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม ทำให้มีความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น

-น้ำบาดาลมีปริมาณและคุณภาพไม่เหมาะสม ปริมาณน้ำบาดาลในบางบริเวณมีอัตราการให้น้ำน้อย (๐-๒ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง) โดยเฉพาะบริเวณด้านตะวันตกของจังหวัด คุณภาพน้ำบาดาลบริเวณใกล้ทะเลมีรสกร่อย เนื่องจากได้รับอิทธิพลของน้ำทะเล

๓. ปัญหาภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) ปัญหาน้ำท่วม ส่วนใหญ่เกิดขึ้นบริเวณที่ราบลุ่มริมถนนเพชรเกษมและทางรถไฟสายใต้ ในพื้นที่อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอสามร้อยยอด อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย เนื่องจากแหล่งน้ำธรรมชาติถูกบุกรุกทำให้กีดขวางทางน้ำ และถนนเพชรเกษมถนนของหน่วยงานต่างๆ และทางรถไฟสายใต้กีดขวางทางน้ำ

สำหรับพื้นที่อำเภอบางสะพานเป็นอีกพื้นที่ที่ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก เกิดจากฝนตกหนักบริเวณเหนือลุ่มน้ำบางสะพาน แล้วเกิดน้ำป่าไหลหลากมาตามคลองบางสะพาน เมื่อถึงถนนเพชรเกษมจะบ่าล้นตลิ่งคลองบางสะพานแล้วไหลเข้าสู่ชุมชนเทศบาลตำบลกำเนิดนพคุณ

(๒) ปัญหาการชะล้างพังทลายของดินและดินถล่ม มีสาเหตุสำคัญจากการบุกรุกทำลายป่า และจากที่เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้พื้นที่เพื่อการเกษตร โดยเฉพาะการปลูกพืชไร่และผลไม้ โดยไม่มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม การชะล้างพังทลายของดินเริ่มรุนแรงในพื้นที่ที่มีความลาดชันตั้งแต่ ๕% ขึ้นไปปัญหาการชะล้างพังทลายของดินและดินถล่มเกิดบริเวณที่ลาดเชิงชันเชิงเขา (พื้นที่ภูเขาและเทือกเขา) พบในพื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(๓) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีพื้นที่ของทุกอำเภอมียาหาดริมหาดทรายยาวประมาณ ๒๒๔.๘ กิโลเมตร ในช่วงมรสุมจะเกิดคลื่นลมแรงพัดเข้าหาชายฝั่งฯ ส่งผลให้เกิดการกัดเซาะบริเวณชายฝั่งตลอดแนวชายฝั่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากผลการศึกษาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การกัดเซาะชายฝั่งทะเลมีความยาวรวม ๗๘.๑๒ กิโลเมตร แยกเป็นการกัดเซาะรุนแรงปานกลาง (๑-๕ เมตร ต่อปี) ความยาว ๗๖.๑๙ กิโลเมตร และการกัดเซาะรุนแรง (มากกว่า ๕ เมตรต่อปี) ความยาว ๑.๙๓ กิโลเมตร กระจายอยู่ในตำบลต่างๆ รวม ๑๘ ตำบล เรียงตามระดับความรุนแรงและสำคัญโดยใช้ปัจจัยการจัดลำดับความสำคัญ ๕ ปัจจัย ได้แก่ การใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อม มูลค่าความเสียหาย เศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม อัตราเฉลี่ยการกัดเซาะ และการมีมาตรการแก้ไขปัญหามาตามตารางที่ ๑ ข้างล่างนี้

ข้อมูลการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่	ตำบล/อำเภอ	ความยาวชายฝั่งทะเลรวม (เมตร)	ความยาวที่ถูกกัดเซาะระดับปานกลาง (เมตร)	ความยาวที่ถูกกัดเซาะระดับรุนแรง (เมตร)
๑	ต. ปากน้ำปราณ อ. ปราณบุรี	๑๕,๖๐๔.๐๒	๗,๑๖๓.๒๑	๑,๙๓๓.๘๕
๒	ต. ประจวบ อ. เมือง	๖,๕๗๘.๙๘	๓,๕๗๖.๘๐	-
๓	ต. เกาะหลัก อ. เมือง	๙,๔๑๒.๑๖	๕๔๔.๘๒	-
๔	ต. ทับสะแก อ. ทับสะแก	๗,๖๙๗.๑๑	๖๔๓.๕๐	-
๕	ต. สามร้อยยอด อ.สามร้อยยอด	๒๐,๑๒๑.๙๓	๕,๙๙๘.๔๙	-
๖	ต.ปากแพรก อ.บางสะพานน้อย	๑,๗๔๖.๘๑	๑,๗๔๖.๘๑	-
๗	ต. เขาแดง อ. กุยบุรี	๑๘,๔๘๐.๒๖	๔,๒๔๗.๘๐	-
๘	ต. คลองวาฬ อ.เมือง	๑๓,๔๖๗.๖๖	๑,๘๔๑.๔๐	-
๙	ต. อ่าวน้อย อ.เมือง	๑๕,๗๙๐.๙๕	๘,๒๖๔.๗๕	-
๑๐	ต. ห้วยยาง อ.ทับสะแก	๙,๕๑๓.๕๙	๑,๒๘๐.๕๕	-
๑๑	ต. แม่รำพึง อ.บางสะพาน	๒๑,๙๔๗.๒๑	๗,๙๕๕.๐๐๐๐	-
๑๒	ต.ทรายทอง อ.บางสะพานน้อย	๑๐,๔๑๖.๕๒	๓,๖๘๗.๗๕	-
๑๓	ต.บางสะพาน อ.บางสะพานน้อย	๔,๓๒๓.๑๓	๘๕๗.๙๙	-
๑๔	ต. กุยเหนือ อ. กุยบุรี	๖,๗๔๖.๒๘	๕,๔๙๓.๓๐	-
๑๕	ต. ธงชัย อ.บางสะพาน	๑๖,๐๑๒.๖๐	๔,๕๕๙.๔๑	-
๑๖	ต. ห้วยทราย อ.เมือง	๖,๗๙๗.๕๙	๑,๙๖๐.๒๑	-
๑๗	ต. หนองแก อ.หัวหิน	๑๒,๙๓๓.๐๗	๖,๙๘๕.๗๙	-
๑๘	ต. หัวหิน อ.หัวหิน	๙,๓๗๘.๗๗	๙,๓๗๘.๗๗	-

ที่มา : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ข้อมูล ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔)

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลแนวชายฝั่งในรูปแบบ GIS จากผลการศึกษาต่างๆที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๕ - ๒๕๕๑ และจัดทำข้อมูลภูมิสารสนเทศผลการศึกษาศาสนาการกัดเซาะชายฝั่งประเทศไทยของฝั่งอ่าวไทยและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

ด้าน / จังหวัด	ข้อมูลจำนวนขอบเขตพื้นที่		ข้อมูลจำนวนพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะ		ความยาวชายฝั่ง (กม.)	แนวชายฝั่งถูกกัดเซาะ (กม.)		
	อำเภอ	ตำบล	อำเภอ	ตำบล		ปานกลาง	รุนแรง	รวม
ด้านอ่าวไทย	๒๑๖	๑,๔๒๔	๖๖	๒๓๙	๒,๐๕๕.๑๘	๕๐๑.๘๑	๒๒๘.๒๒	๗๓๐.๐๓
จ.ประจวบคีรีขันธ์	๘	๔๘	๘	๒๓	๒๔๖.๗๕	๗๖.๑๙	๑.๙๓	๗๘.๑๒

ที่มา : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๔

ปัจจุบัน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้พยายามแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งทะเลหลายบริเวณ แต่เนื่องจากต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง และงบประมาณมีจำกัด จึงได้จัดลำดับความสำคัญตามความเร่งด่วน โดยใช้เกณฑ์ตัวชี้วัด เช่น การใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อม มูลค่าความเสียหาย เศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม อัตราเฉลี่ยการกัดเซาะ และการมีมาตรการแก้ไขปัญห หากพบว่าบริเวณใดเป็นพื้นที่เศรษฐกิจเป็นชุมชนหนาแน่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือทรัพย์สินของทางราชการได้รับความเสียหาย ก็จะจัดลำดับความสำคัญในการก่อสร้างไว้ในลำดับต้นๆ โดยขอความอนุเคราะห์ให้ส่วนราชการที่มีภารกิจก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง จัดสรรงบประมาณดำเนินการให้ และแต่ถ้าหากมีความจำเป็นเร่งด่วน ที่ไม่อาจรอได้หรือหากปล่อยไว้จะเกิดความเสียหายลูกหลานหรือประชาชนได้รับความเดือดร้อน จังหวัดก็จะใช้งบประมาณตามโครงการพัฒนาจังหวัดดำเนินการไปก่อน อย่างไรก็ตาม ปัญหาอุปสรรคของการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งที่ผ่านมา คือ ประชาชนบุกรุกชายหาดและเป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง และพื้นที่ที่จะทำการก่อสร้างต้องทำการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเสนอให้สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ความเห็นชอบก่อนที่จะทำการก่อสร้าง จึงเป็นเหตุให้การแก้ไขปัญหเป็นไปด้วยความล่าช้า

(๔) ปัญหาน้ำเสีย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีแหล่งน้ำธรรมชาติจำนวนมาก โดยแหล่งน้ำที่สำคัญและได้มีการดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำในปีพ.ศ. ๒๕๕๒ แม่น้ำปราณบุรีพบว่าคุณภาพจัดอยู่พอใช้หรือต่ำเป็นส่วนใหญ่ สำหรับข้อมูลคุณภาพน้ำในแม่น้ำกุยบุรีบริเวณดำเนินโครงการคลองสวายน้ำใส มีคุณภาพน้ำพอใช้ แต่บริเวณปากแม่น้ำในฤดูร้อน (มีนาคม) มีคุณภาพต่ำ ส่วนฤดูฝน (เดือนพฤษภาคมและมิถุนายน) มีคุณภาพพอใช้

(๕) ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า เพื่อทำการเกษตร อยู่อาศัย และอื่นๆ ทำให้พื้นที่ป่าไม้ลดลง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์โดยเฉพาะการบุกรุกในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑A และ ๑B การบุกรุกพื้นที่ป่า มักเกิดขึ้นบริเวณของพื้นที่ป่าตามกฎหมาย โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอสามร้อยยอด รวมถึงอำเภออื่นๆ ได้แก่ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย

(๖) ปัญหาการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมโดยขาดการวางแผน ซึ่งอยู่กระจัดกระจาย ทำให้ยากต่อการควบคุมสภาวะแวดล้อม

๔ ปัญหาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๑) ขาดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และบุคลากรด้านการบริการการท่องเที่ยว

(๒) แนวปึกป็นชายแดนไม่ชัดเจน รวมทั้งกฎหมายระหว่างประเทศ ส่งผลให้มีความเสี่ยงในการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง

อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการทำประมงทะเล ยังมีปัญหากรณีพิพาทระหว่างเรือประมงพาณิชย์กับเรือประมงชายฝั่งพื้นบ้านอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากทรัพยากรสัตว์น้ำมีอย่างจำกัด แต่จำนวนเครื่องมือและเรือประมงมีจำนวนมาก ทำให้มีการแย่งชิงทรัพยากรและรุกล้ำพื้นที่ มีการทำลายแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำและทำลายเครื่องมือในการประกอบอาชีพของชาวประมงในพื้นที่ จึงทำให้มีข้อขัดแย้งกันมากขึ้น จังหวัดได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการด้านการประมงให้มีประสิทธิภาพ เช่น กำหนดแผนปฏิบัติการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรประมงให้มีสภาพอุดมสมบูรณ์เช่นเดิม โดยเน้นประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึก ให้ชาวประมงเห็นคุณค่าและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ การควบคุมจำนวนเรือประมง การตรวจจับเครื่องมือและการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ และที่สำคัญคือ การดำเนินโครงการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลหรือปะการังเทียม เพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศบริเวณชายฝั่งให้คงความอุดมสมบูรณ์อันส่งผลผลิตทางการประมงและรายได้ของชาวประมงทะเลพื้นบ้านเพิ่มขึ้น ทำให้สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น